

LAKI ULKOMAALAISTEN YRITYSOSTOJEN SEURANNASTA (172/2012, MUUTOS 496/2014); suuntaa-antavia ohjeita vahvistushakemuksen/ilmoituksen laatijoille

Hakemuksen/ilmoituksen nopean käsittelyn edellytyksenä on, että työ- ja elinkeinoministeriölle toimitetaan kaikki vahvistusprosessin edellyttämät yritysostoa koskevat tiedot mahdollisimman täydellisinä. Hakijana on ulkomainen omistaja (ostaja), ei kohdeyritys. Asiat käsitellään ministeriössä kiireellisinä ja kuhunkin tapaukseen pyydetään aina lausunnot ministeriön johdolla toimivalta viranomaisverkostolta (YKA-verkosto).

Ulkomaisen omistajan tulee antaa työ- ja elinkeinoministeriölle kaikki yritysoston vahvistamista koskevat tarpeelliset tiedot seurannan kohteesta, ulkomaisesta omistajasta sekä yritysostosta. Ministeriö voi pyytää tapauksen käsittelyn kannalta olennaisia lisätietoja ja neuvoo tarvittaessa hakijoita.

Näissä ministeriön päivitettyissä ohjeissa on huomioitu unioniin tulevien ulkomaisten suorien sijoitusten seurantaan tarkoitettujen puitteiden perustamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen EU 2019/452 (myöh. EU:n seuranta-asetus) edellyttämät tietovaatimukset ja 11.10.2020 voimaan tulleet muutokset lakiin ulkomaalaisten yritysostojen seurannasta (172/2012, myöhemmin yritysostolaki). Näitä ohjeita sovelletaan 11.10.2020 lukien, kun EU:n seuranta-asetuksen täysimääräinen soveltaminen alkaa. Hakemuksen/ilmoituksen liitteenä tulee toimittaa myös vastaukset erillisessä lomakkeessa ilmoitettuihin yritysostoa koskeviin tietoihin, jotka toimitetaan osana kansallista notifikaatiota muille EU:n jäsenmaille ja komissiolle.

Seuraavassa käydään läpi keskeisimpiä tietoja, joita hakemuksen/ilmoituksen tulisi lähtökohtaisesti sisältää (alla oleva listaus ei ole tyhjentävä, hakemuksen/ilmoituksen arviointi tehdään aina tapauskohtaisesti):

1. ASIA

- **KANSILEHTI.** Hakemuksen/ilmoituksen kansilehdelle suositellaan kuvattavaksi tiivistetysti asia, hakija ja hakijan asiamiehen yhteystiedot
- **HAKEMUS VAI ILMOITUS? VAIKO MOLEMMAT SÄÄDÖSPOHJANA?**
 - ✓ Onko kysymyksessä yritysostolain 4 §:n mukaisesta puolustus- tai turvallisuusalan yritysostosta, jotka edellyttävät työ- ja elinkeinoministeriön etukäteistä vahvistusta ennen kaupan lopullista päättämistä?
 - ✓ Mikäli kysymyksessä on muista kuin 4 §:n mukaisista yritysostoista (yhteiskunnan elintärkeät toiminnot), joista on säännelty yritysostolain 5 §:ssä, transaktiota koskeva ilmoitus voidaan toimittaa myös jälkikäteen. Useimmissa tapauksissa ilmoitus toimitetaan kuitenkin etukäteen, kuten lain 4 §:n hakemukset. Käytännössä yritysostojen tutkiminen tapahtuu samanlaisessa menettelyssä molempien edellä mainittujen 4 ja 5 §:n tapauksissa.
- **SALASSA PITO.** Hakemuksen/ilmoituksen sekä sen liitteiden salassa pito on lähtökohdana asian käsittelyssä ministeriössä. Ministeriö ei anna vahvistusprosessin aikana ja ennen kaupan toteutumista mitään yritysostoa koskevia tietoja ulos.

2. YRITYSOSTOA KOSKEVAT KESKEISIMMÄT TIEDOT

- **TAUSTOITUS.** Yritystoston taustat kuvataan hakemuksessa/ilmoituksessa alussa lyhyesti; tiivistelmä asian käsittelyn kannalta olennaisista kysymyksistä.
- **YRITYSOSTON KOHTEENA OLEVAT OSAKKEET/LIIKETOIMINTA.** Yritystoston kohteena olevien osakkeiden tuottamat äänimäärät (prosentteina) kaikista yhteenlasketuista äänimääristä tai vastaava tosiasiallinen vaikutusvalta. Onko mahdollisesti kysymys kohdeyrityksen jonkun tietyn liiketoiminnan hankkimisesta?
- **LISTAUTUNUT YRITYS.** Onko kaupan osapuolena mahdollisesti pörssiyhtiö? Onko kysymyksessä mahdollisesti julkinen ostotarjous? Mahdollisten sisäpiirisäännösten huomioiminen.
- **OSAKASSOPIMUS.** Mahdolliset osakas/sopimusjärjestelyt; osakassopimuksen toimitaminen hakemuksen/ilmoituksen liitteenä. Nämä ovat olennaisia tietoja, kun ministeriö arvioi tosiasiallista vaikutusvaltaa transaktion toteutumisen jälkeen.
- **KAUPPAHINTA.** EU:n seuranta-asetus edellyttää, että kustakin ulkomaisesta suorasta sijoituksesta, joka kuuluu asetuksen soveltamisalaan ja kansalliseen seurantamekanismiin, tulee ilmoittaa myös kauppahinta. Tämä tieto tulee sisältyä siten myös ministeriölle toimitettavaan hakemukseen/ilmoitukseen.
- **MUUT VIREILLÄ OLEVAT YRITYSOSTOT.** Onko ostajalla tai sen kanssa samaan konserniin kuuluvalla jollain yrityksellä mahdollisesti vireillä yritysostoja muissa EU:n jäsenmaissa? Onko jostain toisesta EU:n jäsenmaasta mahdollisesti saatu kielteinen päätös yritysoston vahvistusprosessissa aiemmin?
- **RAHOITUSPOHJA.** EU:n seuranta-asetus edellyttää, että sen soveltamisalaan kuuluvista ulkomaisista suorista sijoituksista tulee saada tieto myös niiden rahoituslähteistä (esim. konsernin sisäiset rahoitusjärjestelyt, lainarahoitus ja rahoittajaa koskevat tiedot sekä kotipaikka). Esim. jos yritysoston todellisena rahoittajana on joku EU/EFTA-maiden ulkopuolella kotipaikan omaava rahoituslaitos, tämä on olennainen tieto, mikä tulisi ilmoittaa hakemuksessa/ilmoituksessa.
- **YRITYSOSTON TÄMÄNHETKINEN TILANNE.** Transaktion suunniteltu toteutusajankohta ja kaupan etenemisen vaiheet (mm. esisopimuksen allekirjoittaminen ja lopullinen toteutuminen) sekä kaupan maturiteetin osoittaminen, jotta asia voidaan ottaa ministeriössä tutkittavaksi viralliseen vahvistusprosessiin.
- **YRITYSOSTON HYVÄKSYMISEN EHDOT.** Mahdolliset ehdot kaupan hyväksymiselle (esim. yhtiökokouksen hyväksyminen).
- **MUUT HYVÄKSYMISPROSESSIT.** Mahdolliset muut yritysostoon liittyvät muut hyväksymisprosessit ilmoitettava hakemuksessa/ilmoituksessa. Tyypillisesti muiden kansallisten viranomaisten, muiden **EU:n jäsenmaiden viranomaisten ja EU:n komission hyväksymisprosessit ennen omistusjärjestelyjen lopullista hyväksymistä tulee myös ilmoittaa** hakemuksen/ilmoituksen yhteydessä:
 - ✓ Muita keskeisiä kansallisia viranomaisia voivat olla esim. joku toinen ministeriö (VN-käsittely), KKV ja Finanssivalvonta. Liittyykö yritysostoon mahdollisesti myös muiden EU:n jäsenmaiden edellyttämiä ulkomaisten suorien sijoitusten (yritysostojen) vahvistusprosesseja? Tiivis kuvaus.

- ✓ Liittyykö yritysjärjestelyihin mahdollisesti myös jonkun kolmannen maan viranomaisvahvistuksia kaupan toteutumisen edellytyksenä (esim. kilpailuviranomaiset)?
- **EU:N TUET.** EU:n mahdolliset tuki-instrumentit yritysoston osapuolille? Onko kysymyksessä mahdollisesti yritys, joka on osallistunut johonkin EU:n rahoitusohjelmaan ja saanut sitä kautta toiminnalleen tukea? Jos näin, kuinka paljon ja mistä rahoitus on saatu?
- **TIEDOTTEET.** Mahdolliset yritysostoa koskevat julkiset tiedotteet (hakemuksen liitteeksi) ja esim. linkki yritysoston osapuolten verkkosivuille, jossa yritysoston julkinen kuvaus.
- **MUUT LISÄTIEDOT.** Muita asian käsittelyn kannalta olennaisia lisätietoja voi hakemukseen/ilmoitukseen liittää tapauskohtaisesti arvioiden, esim. linkki viimeisimpään vuosikertomukseen on hyödyllinen tausta-asiakirja.

3. HAKIJAA (OSTAJAA) KOSKEVAT TIEDOT (ulkomainen omistaja toimii aina hakijana)

- **PERUSTIEDOT**
 - ✓ Hakijayrityksen toimiala (NACE-koodi), perustamisvuosi, liikevaihto ja henkilöstön lukumäärä.
 - ✓ Mahdollista konsortiota koskevat tarkemmat tiedot; esim. jos kysymyksessä on pääomasijoitusyhtiöistä, annettava selvitys taustalla olevista tahoista.
 - ✓ Hakijan asuinpaikka/kotipaikka, rekisterinumero ja yhteystiedot; yrityksen rekisteriote tulee liittää hakemuksen/ilmoitukseen mukaan.
 - ✓ Hakijan asiamiestä koskevat yhteystiedot (ml. sähköpostiosoite, puhelinnumero) sekä mahdolliset valtuutukset toimia ostajan edustajana yritysostossa.
- **OMISTUSRAKENNE.** Nykyisen omistusrakenteen kuvaus kaaviona emoyhtiön saakka (ml. suurimmat yksittäiset osakkeenomistajat ja heidän kotipaikat, jos heillä on vähintään 10 omistusosuus). Esim. tarkempi kuvaus konsernin sisäisistä keskinäisistä omistuksista ja omistusosuuksista, ml. väliyhtiöt ja niiden omistajat sekä kotipaikat.

4. YRITYSOSTON KOHTEENA OLEVAA YRITYSTÄ KOSKEVAT TIEDOT (Suomeen rekisteröity kohdeyritys)

- **PERUSTIEDOT**
 - ✓ Yrityksen toimiala (NACE-koodi), perustamisvuosi, liikevaihto ja henkilöstön lukumäärä.
 - ✓ Kohdeyrityksen kotipaikka, Y-rekisterin numero ja yhteystiedot.
 - ✓ Nykyinen omistusrakenne; pääomistajat ja vähintään 10 prosentin omistusosuudella omistavat tahot sekä kotipaikat.
- **LISTAUTUMISET.** Mahdolliset pörssilistautumiset ja toiminta muissa maissa, erityisesti EU:n jäsenmaissa.

5. ERITYISHUOMIOITAVAA PUOLUSTUS- JA TURVALLISUUSALAN YRITYSOS- TOISSA

(Lisätietoa puolustus- ja turvallisuusalan yritysostoista HE 103/2020 s. 22-25)

- **TUOTTEIDEN JA PALVELUIDEN KUVAUS.** Erilliseen liitteeseen tulee sisällyttää yksittäisten tuotteiden tai palvelujen tarkempi kuvaus.
 - ✓ Suomen puolustusvoimille tai yhteiskunnan turvallisuuden kannalta keskeisille Suomen viranomaisille niiden lakisääteisiin tehtäviin liittyvien kriittisten tuotteiden tai palvelujen tuottaminen mm. Rajavartiostolle, poliisille, Huoltovarmuuskeskukselle, Tullille, Suomen kansalliselle turvallisuusviranomaiselle (NSA) tai liikenne- ja viestintävirastolle (Traficom).
- **KAKSIKÄYTTÖTUOTTEET.** Selvitys mahdollisten kaksikäyttötuotteiden tuottamisesta; tarvitaanko tuotteiden vientiin ulkoministeriön vientilupa, jos vietäisiin kolmansiin maihin? EY:n kaksikäyttötuotteiden vientivalvonnasta annettu asetus EY N:o 428/2009 ja sen liitteenä oleva säännöllisesti päivitettävä vientilupien alaisten tuotteiden listaus arvioinnin pohjana.
- **OSTAJAN AIKOMUKSET YRITYSOSTON TOTEUDUTTUA.** Esim. miten toimistusten varmistaminen esim. puolustusvoimille voidaan varmistaa jatkossakin yrityskaupasta huolimatta?
- **YHTEENVETO.** Arviot yritysjärjestelyn vaikutuksista kansalliseen turvallisuuteen ja yleiseen järjestykseen sekä huoltovarmuuteen?

PÄIVÄYKSET JA ALLEKIRJOITUKSET

Hakemus toimitetaan paperiversioina liitteineen valtioneuvoston jakelukeskukseen (osoite: Ritarikatu 2B, Helsinki) suomen tai ruotsin kielellä. Mahdolliset liitteet voidaan toimittaa kuitenkin tarvittaessa myös englannin kielellä. Lomake EU:lle toimitettavaa notifikaatiota varten toivotaan täytettäväksi englanniksi.

Kuoreen pyydetään liittämään maininta ”YKA kiireellinen” ja vastaanottajana:

Työ- ja elinkeinoministeriö
Marjaana Aarnikka/Lasse Puroma/Linda Rönnqvist
00023 Valtioneuvosto

[TEM lomake hakemuksen/ilmoituksen liitteeksi](#)

Marjaana Aarnikka, kaupallinen neuvos, 050 338 4350, marjaana.aarnikka@gov.fi

Lasse Puroma, erityisasiantuntija, 050 352 9585, lasse.puroma@gov.fi

Linda Rönnqvist, asiantuntija, 050 534 4721, linda.ronnqvist@gov.fi